

Tilknytningsforstyrrelser

Det praktiske arbejde
Af Mette Koefoed Svendsen
Familiebehandler.

Hvem er jeg.

- Jeg kommer fra Odsherred kommune, det er en forholdsvis lille kommune med 32.710 indbyggere.
- I Odsherred kommune er familiebehandlerne placeret i center for børn og familie.
- Vi arbejder både forebyggende og behandlende.
- I vores team er vi 9 behandlere hvoraf de 7 er fuldtidsansatte.
- Vi har de fleste af kommunes familiebehandlingsager sager.

Hvem ser vi.

Ca 90 % af de sager vi har, drejer det sig om tilknytningsforstyrrelser hos barnet og barnets omsorgspersoner – ofte over generationer.

I Odsherred kommune arbejder vi ud fra den neuroaffektive tilgang,

- Den neuroaffektive tilgang er udviklet af Susan Hart, men bygger også på udviklingspsykologien og tilknytningspsykologien især Allan N Shore, John Bowlby, Daniel Stern og Peter Fonagy Tilgangen laver en brobygning mellem tilknytningsteori, udviklings psykologi og den seneste hjerneforskning.
- Den neuroaffektive tilgang arbejder ud fra viden om at hjernen er tredelt i det autonome system (kropssansningerne) det limbiske system (følelserne) og det præfrontale (kognitive) tænkningen og regulering.

Neuroaffektiv tilgang i arbejdet med familierne.

- Ved at arbejde med alle disse systemer i en følelsesmæssig afstemt proces hvor "mødeøjeblikke" er et bærende element, vil der ske en integration af disse, samt en udvidelse af det neurale netværk i hjernen.
- Ved at sørge for at alle tre lige vigtige dele bliver mødt, helet og integreret, sikre man sig at oplevelser ikke kun lagres som tanker- men også opleves og erfares kropsligt og følelsesmæssigt
- Denne evne til både at sanse, føle, tænke og handle i overensstemmelse med dette, øger både børns og voksnes robusthed og skaber udvikling.
- (Susan Hart: betydningen af samhørighed og fra interaktion til relation
Susan Hart og Marianne Bentzen)

Diagnose

- I vores system ser vi på diagnosen tilknytningsforstyrrelse som et instrument til at lave en realistisk kortlægning af barnets problemstillinger.
- Problemstillingen ses som ”forstyrret evne til at indgå i en relation”.

Tilknytningsforstyrrelser referere til Bowlby 2 hoved hypoteser

- Alle børn tilknytter sig sine omsorgspersoner. Men de knytter sig på forskellige måder nogen udvikler tryk tilknytning og andre utryk tilknytning. Forstyrrelser i evnen til at indgå i relation, viser sig ved varig stærkt ambivalens, tilbagetrækning eller usammenhængende/desorienterede samspil med andre.

Diagnosen tilknytningsforstyrrelse er blot en klassificering af de 4” coping strategier” for adskillelse tryk/autonom, Usikkert afvisende, usikkert /ambivalent, eller desorienteret/ desorganiseret.

- parallelt med udviklingen af tilknytningsmønstrene, udvikler vi ”indre arbejdsmodeller” for hvordan vi skal være forældre for vores børn og hvordan forholdet imellem forældre og børn skal være

Hvem ser vi i vores praksis.

- En stor del af de børn/ familier der visiteres til familiebehandling har overvejende tilknytningserfaringer der er usikre og eller desorganiserede.
- Vi ser børn der ikke har erfaring med hvad en relation er eller har ekstremt negative oplevelser (seksuelle overgreb, vold, misbrug mm)
- Vi ser børn og forældre der har en forstyrret evne til at indgå i en relation. Børn der i deres daglige liv ikke har eller kun sparsomt har et tilbud fra deres omsorgsgivere og netværk om en tryk relation.

Vi bærer alle barndommen med os-

- Vi bærer alle barndommen med os- og den vare i generationer, tilknytningsforstyrrelser kan overføres fra generation til generation, forældre der er vokset op, med skræmmende oplevelser, vold, omsorgssvigt og tab, kan overføre deres egen frygt og uforløste tab til deres børn igennem manglende sensitivitet og omsorg. Det at blive tilstrækkelige gode forældre forudsætter at nogle elementære behov tilfredsstilles tidligt i ens tilværelse. Det drejer sig om behov for kærlighed, omsorg, tryghed og kontinuitet som tilsammen skaber en tryk tilknytning. (Kari Killèn)

tilknytnings forankrede forskningsmetoder, der kan anvendes klinisk i den modificerede form

Metoder til at få indsigt i forældrenes tilknytningserfaringer

- Adult attachment interview(AAI) et semistruktureret kvalitativt forsknings interview om forældrenes egne tilknytnings erfaringer og strategier (Killen, Mary Main, Pat Crittend)
- neuroaffektive mentaliserings skala til at få indsigt i forældrenes evne til at mentaliser. (Susan Hart)
- Internal Working Model og a child interview,(IWMC) for at få indsigt den adfærd forælderen udviser på baggrund af tidlige erfaringer omkring tilknytning.

Observation af samspil.

- MIM . Marschall interaktion Method-Psykometrics. (Phyllis Booth, Chicago.)
- MIM er en lege baseret observationsteknik, og har den dyadiske relation som sit undersøgelsesfelt. Den er særlig anvendelig når man ønsker at blive klogere på hvordan forældre barn relationen påvirker barnets udvikling.

MIM

- Opgaverne er designet for at tydeliggøre forældre barn interaktion inden for fire dimensioner som: struktur, engagement, omsorg og udfordring.

MIM

MIM er beregnet til at få indsigt i ;

- Forældrenes evne til at fremme barnets tilknytning
- Forælders måde at skabe interesse hos barnet for sin omverden.
- Forældrenes evne til at guide barnets intentionelle handlinger
- Forælders evne til at reducere stress os barnet.

Handleplan / behandlingsplan

- Efterfølgende udarbejdes en behandlingsplan for familien som adskiller sig handleplanen.
- Den adskiller sig ved at arbejde med realistiske delmål for familien.

Hvad gør vi.

- Vi anvender samtale familie/barn
- Forældre alene
- Barn alene
- Hjemme besøg.
- Strukturerede aktiviteter der peger ind i den enkelte families behov.
- Theraplay.
- Kropsterapi.
- Forældre grupper.

Hvordan gør vi.

- Vi arbejder konsekvent med parallel processer, vi forventer at forældre der selv ikke har oplevet tryk tilknytning, har traumatiserede oplevelser mm, forventes ikke at forstå og regulere sig.
- Nærmeste udviklings zone for forældrene.
- Ikke den kronologiske alder men den udviklingsmæssige alder også for forældre.
- Eks kan man lave et theraplay forløb med den voksne således at den voksne selv sanser og oplever det, de skal kunne give vider til deres børn.
- Arbejder i det autonome. Under sproget.

Video og Øvelse

<https://www.youtube.com/watch?v=apzXGEbZht0>

Øvelse i manglende synkronisering

Hvem kan bruge det.

- Hovedparten af de visiterede familier har tilknytnings forstyrrelser, over generationer. Når det drejer sig om tilknytningsforstyrrelser som undgående eller ambivalente forstyrrelser, og med forældre der har et vist mentaliserings niveau (3 eller mere) kan det lykkes at skabe forståelse og indsigt igennem samtale og danne grundlag for et udviklings arbejde. Forældrene kan få indsigt i egen adfærd og skabe en forandring hos barnet og i familiesystemet.

Theraplay

<https://www.youtube.com/watch?v=t5IoEDHY-Y4>

Familiehuset.

Forældrene er fundamentet i familiens Hus.

Vi skal styrke fundamentet og dermed bygge et holdbart hus.

Mantra

- Ingen trykke forældre-Ingen trykke børn.....